

РЕШЕНИЕ

№ 4962

гр. София, 13.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав**, в публично заседание на 22.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **10460** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.124 от Закона за държавния служител (ЗДСл).

Образувано е по жалба на А. И. М. от [населено място], против Заповед № РД10-1998 от 02.10.2024г., издадена от министъра на образованието и науката, с която на основание чл.107, ал.1, т.5, вр. с чл.108, ал.1 от ЗДСл, е прекратено служебното й правоотношение.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на обжалваната заповед поради съществено нарушение на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона – основания за оспорване по чл. 146, т.3, т.4 и т.5 АПК. Изложени са подробни доводи, че в случая хипотезата на чл. 107, ал.1, т.5 ЗДСл не е налице и за злоупотреба с власт от страна на административния орган. Моли заповедта да бъде отменена. Претендира присъждане на сторените разноски. Подробни съображения са развити в представени писмени бележки.

Ответникът, министърът на образованието и науката, чрез процесуалните си представители, оспорва жалбата. Представя административната преписка по издаване на заповедта и ангажира допълнително писмени доказателства. Моли обжалването да бъде отхвърлено. Не претендира разноски. Представя писмени бележки с доводи за законосъобразност на оспорвания административен акт.

С. градска прокуратура не участва при разглеждане на делото.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед № РД 10-1546 от 03.04.2017г. на министъра на образованието и науката А. И. М. е назначена на длъжност “главен секретар” на Министерството на образованието и науката (МОН).

За заеманата длъжност се изисква достъп за класифицирана информация – държавна тайна на ниво “секретно”, което се установява от приложените длъжностни характеристики за длъжността “главен секретар” в МОН и Заповед № РД 09-745/25.03.2024г. на министъра на образованието и науката, издадена на основание чл. 25, ал.4 от Закона за администрацията (ЗА), вр. с чл. 37 от Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ).

С разрешение за достъп до класифицирана информация № 153004 от 15.09.2020г., издадено от заместник-председателя на Държавна агенция “Национална сигурност” (ДАНС) на А. И. М. е бил разрешен достъп за класифицирана информация до ниво “секретно”, валиден до 14.09.2024г.

С доклад № 803-39/27.06.2024г. служителят по сигурността на информацията уведомява министъра на образованието и науката, че А. И. М. не е представила писмено съгласие и документи за започване на процедура по проучване за надеждност в срок до 10.06.2024г., поради изтичане срока на издаденото ѝ разрешение за достъп до класифицирана информация № 153004/15.09.2020г.

На основание изготвения доклад и на основание чл. 25, ал.2 от ЗА и чл. 56, ал.4 вр. с 56, ал., ал.2 и ал.3 от ЗЗКИ със Заповед № РД 09-1677/27.06.2024г. министърът на образованието и науката е ограничил достъпа до класифицирана информация, представляваща и/или служебна тайна на А. И. М., считано от 27.06.2024г.

На основание доклад № 803-39/27.06.2024г. на служителя по сигурността на информацията до министъра на образованието и науката и Заповед № РД 09-1677/27.06.2024г., на основание чл. 107, ал.1, т.5 от ЗДСл, във вр. с чл. 108, ал.1 от ЗДСл, със Заповед № РД10-1463/ 27.06.2024г. министърът на образованието и науката е прекратил служебното правоотношение с А. И. М. на длъжност “главен секретар” в МОН поради наличие на обективна невъзможност да изпълнява служебните си задължения.

Заповедта е обжалвана пред съда и е образувано адм. д. № 6964/2024г. по описа на Административен съд София-град (АССГ).

На основание чл. 11, ал.2, т.1 и чл. 60, ал.1, т.6 от ЗЗКИ (поради отпадане на необходимостта от достъп до класифицирана информация) от зам.-председателя на ДАНС е издадено прекратяване на разрешение за достъп до класифицирана информация № 133152/ 08.07.2024г., изпратено на А. И. М. с писмо рег. № С -12514/15.07.2024г. и на министерството на образованието с писмо рег. № С-12116/10.07.2024г. от директора на дирекция “Класифицирана информация” – ДАНС.

Със Заповед № РД 10-1997/ 02.10.2024г. на основание чл. 121, ал.2 от ЗДСл министърът на образованието и науката по свой почин е отменил Заповед № РД 10-1463/27.06.2024г. за прекратяване на служебното правоотношение, поради което на основание чл. 159, т.3 АПК жалбата срещу нея е оставена без разглеждане и производството по адм. д. № 6964/20224 на АССГ е прекратено.

Със Заповед № РД 10-1998/ 02.10.2024г. на министъра на образованието и науката,

предмет на оспорване в настоящето производство, отново е прекратено служебното правоотношение с А. И. М., на основание чл. 107, ал.1, т.5 от ЗДСл, вр. с чл. 108, ал. 1 от ЗДСл и прекратяване на достъп до класифицирана информация № 133152/08.07.2024г., поради наличие на обективна невъзможност служителят да изпълнява служебните си задължения по чл. 39, ал.3 от Устройствения правилник на МОН, предвид писмо вх. № 0314-44/16.07.2024г. от директора на СД “Класифицирана информация” – ДАНС с приложено Прекратяване на разрешение за достъп до класифицирана информация № 133152/08.07.2024г. и Писмо вх. № 0315-14/22.07.2024г. от председателя на Държавната комисия за сигурността на информацията (ДКСИ), с което предоставя информация за липса на данни в ДКСИ за издадено ново разрешение за достъп на А. И. М.. Заповедта е връчена на адресата си на същата дата 02.10.2024г.

Пред съда от ответника освен административната преписка са представени: писмо рег. № С-19426 от 14.11.2024г. от председателя на ДАНС до министъра на образованието и науката, с което го уведомява, че към настоящия момент А. И. М. не притежава валидно разрешение за достъп до класифицирана информация, след като ѝ е бил прекратен, след подадено писмо от министъра на образованието и науката с предложение да бъде прекратен на основание чл. 60, ал.1, т.6 от ЗЗКИ поради освобождаване от заеманата длъжност; писмо рег. № С-19427 от 14.11.2024г. от председателя на ДАНС до министъра на образованието и науката, в което отговаря на поставени от него въпроси във връзка с разпоредбите на ЗЗКИ и писмо АИ-4272/14.11.2024г. на председателя на ДКСИ с указания за приложение на разпоредби от ЗЗКИ. Представена е и Заповед № РД 09-1669/ 21.02.2017г. на министъра на образованието и науката, с която е обявена процедура за мобилност за длъжността “Главен секретар” в МОН, от която се установява, че за заемане на длъжността се изисква ниво на достъп до класифицирана информация „секретно“. Приложено е и изисканото от съда за послужване адм. д. № 6964/2024г. по описа на АССГ.

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразност на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, Административен съд София – град в настоящия състав достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена в законоустановения срок от активно легитимирано лице, имащо правен интерес от оспорването, адресат на оспорваната заповед, срещу подлежащ на оспорване административен акт.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган –министъра на образованието и науката, който съгласно чл. 42, ал.5 от ЗА е орган по назначаването в министерството и на основание чл. 107, ал.1 от ЗДСл именно той прекратява служебното правоотношение.

Оспорената заповед е издадена в предвидената от закона форма и съдържа всички изискващи се съгласно чл. 108, ал. 1, изр. първо от ЗДСл реквизити – правното основание за прекратяване, дължимите обезщетения и придобитият ранг на държавна служба.

Заповедта съдържа фактическите и правни основания за издаването ѝ. Спазено е и изискването на чл. 108, ал.1, изр. 2 ЗДСл – посочени са фактическите обстоятелства, обуславящи обективната невъзможност за изпълнение на служебните задължения –

прекратяването на разрешението за достъп до класифицирана информация.

Според разпоредбата на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл органът по назначаването може да прекрати служебното правоотношение без предизвестие с държавен служител, когато е налице обективна невъзможност държавният служител да изпълнява служебните си задължения извън случаите по чл. 103, ал. 1, т. 3 (при невъзможност държавният служител да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайна неработоспособност, или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертна лекарска комисия; прекратяването в този случай не се допуска, ако има друга подходяща за здравното състояние на държавния служител длъжност в същата администрация и той е съгласен да я заеме). Разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от ЗДСл постановява, че задълженията на държавния служител се определят в неговата длъжностна характеристика, а по силата на чл. 2 от Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители, за всяка длъжност от длъжностните разписания се разработва и утвърждава длъжностна характеристика по установените в наредбата ред и начин. За длъжността, заемана от жалбоподателката - "главен секретар" на МОН, служебните задължения са установени и в чл. 29 от Устройствения правилник на МОН. От представените писмени доказателства се установява, че за изпълнение на длъжността се изисква достъп до класифицирана информация ниво „секретно“.

В разпоредбите на ЗДСл не се съдържа нормативно определение на понятието "обективна невъзможност", прието като материалноправна предпоставка за издаване на административния акт. Съгласно непротиворечивата съдебна практика, за да е налице обективна невъзможност по смисъла на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл е необходимо да са изпълнени три кумулативни условия: 1/ да е създадена нова фактическа обстановка; 2/ същата да води до невъзможност служителя да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика и 3/ причините за тази невъзможност да не зависят от волята на страните в правоотношението. Следователно, за да е налице обективна невъзможност по смисъла на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл, същата следва да е породена от причини, за настъпването на които нито една от страните не е изразила изрична воля или не е съдействала за настъпването им по какъвто и да било начин. (Решение № 8812 от 11.10.2022 г. на ВАС по адм. д. № 2514/2022 г., V о. на ВАС)

В оспорената заповед обстоятелствата, обуславящи обективната невъзможност жалбоподателят да изпълнява служебните си задължения са свързани с прекратяването на разрешението й за достъп до класифицирана информация. От събраните по делото доказателства обаче се установява, че липсата на необходимият достъп до класифицирана информация не се дължи на поведението на служителя, а е в резултат от действията на ответника, който при наличие на разрешение за достъп до класифицирана информация на А. И. М., със Заповед № РД 0901677/27.06.2024г. е ограничил достъпа й до класифицирана информация. Като се е позовал на тази своя заповед, със Заповед № РД10-1463/27.06.2024г., на основание чл. 107, ал.1, т.5 от ЗДСЛ вр. с чл.108, ал.1 ЗДСл, е прекратил служебното й правоотношение, след което е направил предложение за прекратяване на разрешението й за достъп до класифицирана информация, на основание чл. 60, ал1, т.6 от ЗЗКИ, поради освобождаване от заеманата длъжност. Следователно, прекратяването на достъпа до класифицирана информация е в резултат на действията от страна на административния орган, поради което невъзможността не е възникнала независимо от волята на страните.

Както основателно е посочил жалбоподателят, промяната в обстоятелствата в случая не е настъпила по време на служебното правоотношение и не е обективна т.е. настъпила е в резултат на действията на административния орган. След като разрешението за достъп до класифицирана информация е било прекратено поради освобождаване на заеманата длъжност, то не съществува обективна възможност в момента на отмяната на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение със Заповед № РД 10-1997 /02.10.2024г. на министъра на образованието служителят да притежава такова разрешение,

Съгласно чл. 38 от ЗЗКИ достъп до класифицирана информация се разрешава във връзка с изпълнение на служебни задължения или конкретно възложени задачи, а не абстрактно и без да е необходимо, от което се налага извод, че притежаването на разрешение за достъп до класифицирана информация от А. И. М. от 15.09.2020 г. е по повод заеманата към този момент от нея длъжност "главен секретар" в МОН и е прекратено с акт от 08.07.2024 г. след прекратяване на служебното ѝ правоотношение със Заповед № РД10-1463/27.06.2024г. По принцип (с изключение на отделни специфични хипотези) разрешение за достъп до класифицирана информация се издава само след проучване, което се извършва за лица, заемащи или кандидатстващи за заемане на длъжност или за изпълнение на задача, свързани с достъп до класифицирана информация (чл. 45 от ЗЗКИ). Следователно притежаването на разрешение за достъп до класифицирана информация като специфично изискване по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 6 от ЗДСл може да бъде изпълнено както преди заемането на длъжността, така и след това. (Решение № 11751 от 29.11.2023 г. на ВАС по адм. д. № 4733/2023 г., V о. на ВАС).

По изложените съображения не са налице материалноправните основания за издаване на заповедта и тя се явява незаконосъобразна като постановена при наличие на основание по чл. 146, т.4 АПК.

Налице е и съществено нарушение на административнопроизводствените правила при издаването ѝ довело до противоречието с материалния закон. Оспорваната заповед за прекратяване на служебното правоотношение е издадена след като административният орган със Заповед № РД 10-1997/02.10.2024г. на основание чл. 121, ал.2, т.3 от ЗДСл по свой почин е отменил Заповед № РД10-1463/27.06.2024г. В чл. 122, ал.1 ЗДСЛ е предвидено, че при отменяне на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение от органа по назначаването или от съда държавният служител се възстановява на предишната длъжност, ако се яви в съответната администрация в двуседмичен срок от влизането в сила на административния акт или на съдебното решение. След отмяна на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение за А. И. М. е възникнало право да поиска да бъде възстановена на заеманата длъжност. В случая на служителя не е дадена такава възможност, тъй като непосредствено след отмяна на заповедта за прекратяване на служебното ѝ правоотношение, то отново е прекратено на същото правно основание (,но при различно фактическо такова). Както бе посочено, притежаването на разрешение за достъп до класифицирана информация като специфично изискване по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 6 от ЗДСл може да бъде изпълнено както преди заемането на длъжността, така и след това.

В тази връзка съдът счита, че представените в хода на съдебното обжалване писмо рег. № С-19427 от 14.11.2024г. от председателя на ДАНС и писмо АИ-4272/14.11.2024г. от председателя на ДКСИ не представляват доказателства в

частта, в която дават указания, свързани с тълкуването и прилагането на закона. Освен това те са издадена след постановяване на оспорената заповед и не са част от административната преписка. Те следва да бъдат ценени единствено в частта, в която установяват факти от значение за случая. В тези писма, както и в останалите събрани по делото доказателства не се установява, на жалбоподателката да е бил отказ достъп до класифицирана информация. В тази връзка твърденията на ответника, че А. И. М. не би получила разрешение за достъп до класифицирана информация, тъй като не отговаря на изискванията на ЗЗКИ са необосновани и извън неговата компетентност. След като по отношение на жалбоподателката не се установява обективна невъзможност по смисъла на закона, то не се установява и наличие на посоченото в заповедта правно основание за прекратяване на служебното правоотношение. Не е установено създамата се фактическа обстановка да се явява непреодолима за страните по правоотношението към момента на постановяване на оспорената заповед.

Хронологията на действията на административния орган и изложените по-горе факти дават основания да се направи извод, че целта му е била да прекрати служебното правоотношение със служителя, поради което обжалваната заповед е постановена и в несъответствие с целта на закона, което е самостоятелно основание за отмяна на административния акт.

По изложените съображения оспорената заповед се явява незаконосъобразна като издадена при нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и при несъответствие с целта на закон.

С оглед изхода на делото, на основание чл. 143, ал. 1 АПК, в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени направените по делото разноски в размер на 1500 лв. - платено адвокатско възнаграждение, съгласно договор за правна защита и съдействие № 49 от 11.10.2024 г.

Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, 65 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. И. М. от [населено място], Заповед № РД 10-1998 от 02.10.2024г., издадена от министъра на образованието и науката.

ОСЪЖДА министерството на образованието и науката да заплати на А. И. М. от [населено място] разноски по делото в размер на 1500 (хиляда и петстотин) лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ: